

עפ"ת 17437/05/20 - אברהים אבו גרור נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 17437-05-20 אבו גרור נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 208460/2018

בפני	כבוד השופט מאזן דאוד
המערער	אברהים אבו גרור
נגד	
המשיבה	מדינת ישראל

פסק דין

1. לפני ערעור על חומרת העונש שגזר בית משפט קמא בתיק 4785-06-18 מיום 4.3.20.

2. כנגד המערער הוגש כתב אישום, שתוקן בהמשך, ועל פי כתב האישום המתוקן יוחס למערער עבירות של נהיגה ברכב ללא רישיון נהיגה בתוקף (רישיון שפקע בשנת 2001) עבירה בניגוד לסעיף 10 (א) **לפקודת התעבורה**, תשכ"א-1991 להלן: '**פקודת התעבורה**'; נהיגה ללא רישיון רכב תקף (פקע ביום 5.5.13) בניגוד לסעיף 2 (א) לפקודת התעבורה; ונהיגה ברכב ללא ביטוח, עבירה בניגוד לסעיף 2 (א) לפקודת ביטוח רכב מנועי, תשל"א-1971.

3. על פי הנטען בכתב האישום, ביום 10.5.18 סמוך לשעה 02:15, נהג המערער ברכב פרטי מסוג יונדאי מס' 63-943-57 באום אל פאחם שכונת מחאג'נה בסמוך לדואר הישן, ללא רישיון נהיגה תקף מחמת פקיעתו משנת 2001, ללא רישיון רכב שפקע ביום 5.5.13 וללא תעודת ביטוח בת תוקף.

ההליך בבית משפט קמא;

4. המערער הודה בעובדות כתב האישום המתוקן, הורשע על פי הודאתו בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום וזאת ביום 28.4.19. המערער צירף שלושה תיקים נוספים, והורשע בהן:

תיק פל"א 3461-04-18 - יוחס למערער עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף כשרישיון הנהיגה פקע בשנת 2001, וללא ביטוח, שנעברה בתאריך 9.2.18;

תיק תת"ע 8367-10-17 - עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף כשרישיון הנהיגה פקע בשנת 2001, שנעברה בתאריך 20.6.17;

תיק פל"א 849-03-19 - בעבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף כשרישיון הנהיגה פקע בשנת 2001, ולא רישיון רכב תקף שפקע בתקופה העולה על שנה, וללא ביטוח.

5. למרות צירוף תיקים נוספים שעניינם עבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף, קבע בית משפט קמא כי הענישה תהיה כוללת ולא בגין כל תיק בנפרד.

6. בהמשך קבע בית משפט קמא שעבירת הנהיגה ללא רישיון נהיגה תקף טומנת בחובה פגיעה בערכי שלטון החוק וסכנה ממשית לפגיעה במשתמשי הדרך; נהיגה בדרך זו, בהעדר ביטוח, היא גם הטלת פיצוי הנפגעים על כלל הציבור ומקום בו עושה אדם דין לעצמו ונוהג כשרישיונו פג תוקף תקופה ממושכת יש בכך כדי לבטא זלזול בוטה בהוראות החוק ובתי המשפט.

7. בית משפט קמא בשים לב לרמת הענישה המקובלת, חומרת העבירות ונסיבות ביצוען קבע מתחם עונש בין מאסר על תנאי לבין מאסר בפועל בן שנה, פסילה בפועל של 6 חודשים ועד 4 שנים, פסילה על תנאי וקנס.

8. בבוא בית המשפט לקבוע את העונש בגדרי המתחם, הוא הביא בחשבון את ותק הנהיגה של הנאשם, העדר עבר תעבורתי ונטילת אחריות והודעת המערער שחסכה זמן שיפוטי. מנגד, המערער לא הסיר את המחדל ולא ריפא את הפגם ולא הוציא רישיון נהיגה חדש, כך שהסיכון להישנות עבירות דומות בעתיד נותר קיים, בפרט כשהמערער לא נרתע מלחזור ולבצע אותן עבירות שוב ושוב.

9. בית משפט קמא הדגיש כי לא מצא נימוק לסטות לקולא ולחומרה מהמתחם.

10. בית משפט קמא גזר על המערער **מאסר על תנאי** לתקופה של 7 חודשים, שלא יעבור בתוך 3 שנים עבירה של נהיגה בפסילה, בניגוד לסעיף 67 לפקודת התעבורה או נהיגה ללא רישיון נהיגה שפקע מעל שנתיים בניגוד לסעיף 10 (א) לפקודת התעבורה; **פסילה מלנהוג או מלקבל רישיון נהיגה** לתקופה של 18 חודשים בפועל **ופסילה על תנאי** מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 7 חודשים במשך 3 שנים והתנאי הוא שהמערער לא יעבור אחת או יותר מן העבירות שעליהן הורשע או אחת העבירות המפורטות בתוספת הראשונה או בתוספת השניה לפקודת התעבורה וכן **קנס** בסך 3,000 ₪.

11. המערער לא השלים עם העונש שהושת עליו והגיש את הערעור שלפני. לטענתו, בית המשפט קמא לא נתן דגש מספיק לעובדה כי למערער אין עבר תעבורתי כלל וכי בפסיקה שצוטטה על ידי בית משפט קמא לצורך קביעת מתחם העונש, בית משפט קמא הזכיר תיקים שעברם התעבורתי של הנהגים שם, הינו כבד ביותר הכולל 53 הרשעות תעבורה קודמות, 10 מתוכם הרשעות בעבירות זהות ושתי הרשעות בעבירות של נהיגה בזמן פסילה.

12. עוד טען המערער כי בית המשפט קמא קבע מתחם עונש שאינו תואם את נסיבות המערער וכי העובדה שאינה קשורה בביצוע העבירה, קרי, **אי הסרת המחבל**, אינה נסיבה שצריכה לשנות את מתחם העונש כפי שקבע בית משפט קמא אלא היא שיקול לקולא בתוך מתחם העונש עצמו ומשכך, טעה בית משפט קמא בקביעת מתחם העונש.
13. המערער הוסיף והדגיש כי מתחם העונש ההולם הינו בגין פסילה בין 3 עד 9 חודשים, מאסר על תנאי וכאן בית משפט חרג, לחומרה בקביעת מתחם העונש ההולם את ביצוע העבירות המיוחסות למערער.
14. המדינה ביקשה לדחות את הערעור תוך מתן דגש על כך שמדובר ב- 4 תיקים שונים, בתקופות שונות, עולה מהן כי המערער נוהג ללא רישיון נהיגה תקף ובחלק מהמקרים ללא רישיון רכב תקף.
15. עוד סבורה המדינה כי פקיעת הרישיון תקופה משמעותית (למעלה מ- 17 שנה) מלמד בהכרח שיש מודעות לכך שרישיונו פקע. מתחם העונש שנקבע על ידי בית משפט קמא הולם את נסיבות העניין ואף בית משפט עליון אישרו פסילה של עד 4 שנים במקרים מתאימים ואף גוזרים מאסר בפועל או עבודות שירות.
16. המדינה מבקשת לדחות את הערעור, וסבורה שאין עילה להתערב בגזר הדין, שאינו סוטה ממדיניות הענישה הנוהגת ובשל כך דין הערעור להידחות.

דין:

17. בחנתי את הנתונים שלפניי ושקלתי ענייני של המערער. סבורני כי המערער כשל בעבירות שאינן טכניות אלא בעבירות אשר הסכנה בעטיין לציבור המשתמשים בדרך היא רבה, ולצידה זלזול בהוראות הדין.

להמחשת חומרת העבירות בהן הורשע המערער, שעיקרן הנהיגה ללא רישיון בתוקף תקופה ארוכה, יפים דבריו הבאים של בית המשפט העליון, כפי שנאמרו ברע"פ 2423/12 **כהן נ' מ"י** (7.5.12):

"... אף לגופו של עניין דין הבקשה להידחות. כפי שקבע בית המשפט לתעבורה, המבקש עשה דין לעצמו, תוך זלזול בשלטון החוק וסיכון הנהגים האחרים בכביש, כאשר בחר לנהוג ברכבו, במשך תקופה ארוכה, ללא רישיון נהיגה בתוקף. לא רק זאת, אלא שמכתב האישום עולה כי המבקש נהג גם ללא פוליסת ביטוח תקפה".

18. באשר לרכיב המאסר על תנאי, דין טענות המערער להידחות. ברור, כי העבירה המיוחסת למערער כאן הינה מסוג אחריות קפידה. מכוח הוראות סעיף 22(ג) לחוק העונשין, השל"ז - 1977: **"לענין אחריות לפי סעיף זה, לא ידון אדם למאסר, אלא אם כן הוכחה מחשבה פלילית או רשלנות"**.

לצורך הטלת מאסר, בגין עבירה לפי הוראת סעיף 10(א) לפקודת התעבורה, לא נדרש להוכיח יסוד נפשי של כוונה ו/או מודעות הממוקמת ברף העליון, אלא שדי לנו להוכיח וללמד על רשלנות ו/או אדישות ו/או מחשבה פלילית אף אם היא ממוקמת ברף הנמוך ביותר.

18. כפי שנקבע בפסיקת בית המשפט העליון - אין לפרש את סעיף 22(ג) לחוק העונשין, ככזה המחייב, הבאת ראיות לענין היסוד הנפשי, בכל מצב, על מנת להטיל עונש של מאסר (ראו: רע"פ 4504/16 **שריף אבו ראס נ' מדינת ישראל**, פסקה 15; רע"פ 26/97 **לקס ואח' נ' מדינת ישראל**, פסקה 8), להלן **"ענין שריף"**.

19. ביהמ"ש העליון בענין **'שריף'** אף הוסיף וקבע בזו הלשון: **"בענייננו, ניתן ללמוד על היסוד הנפשי של המבקש הן מהודאתו בכתב האישום בו מצוין כי הוא נוהג ללא רישיון נהיגה תקף מזה כ-14 שנים, הן מהעובדה שהמבקש הורשע פעמים רבות בנהיגה ללא רישיון, והן מדבריו במסגרת הטיעונים לעונש, במסגרתם ציין כי: "הפסילה שיש לי היא בגלל קנסות שהיו לי"**. (ענין שריף, פסקה 16).

20. בענייננו, ניתן ללמוד על היסוד הנפשי של המערער הן מהודאתו בכתב האישום בו מצוין כי הוא נוהג ללא רישיון נהיגה תקף משנת 2011 מהעובדה שהוגשו נגדו כתבי אישום בגין עברה זהה 9.2.18, 20.6.17, והן מדבריו בא כוחו שצוינו בפרוטוקול הדיון מיום 19/9/19: **"הנאשם לקראת הוצאת רישיון נהיגה, הנאשם שילם את כל הקנסות מהמרכז לגביית קנסות, הסדרנו כל החובות בהוצל"פ ואת ההגבלה על הרישיון. הוצאנו טופס תיאוריה, הנאשם הלך לרופא ולאחר שהלך לרופא הטופס אושר ונחתם, כל שנותר זה שיעבור מבחן עיוני, מעשי ויקבל רישיון נהיגה ויהיה פחות סכנה למדינה ולנוכחים בכביש"**. מכאן, בנסיבות המקרה ובנסיבות בהן הוכח יסוד נפשי של מודעות, נסללה הדרך להטלת עונש בדמות של מאסר, בנוסף לכל עונש אחר בעבירה מעין זו של אחריות קפידה. בית משפט קמא הטיל על המערער ענישה צופה פני העתיד ברכיב המאסר שעה שהטיל עליו עונש מאסר על תנאי, ואין כל עילה להתערב במרכיב זה של גזר הדין.

21. באשר לרכיב הפסילה בפועל, בית משפט קמא קבע מתחם עונש הנע בין פסילה בפועל של 6 חודשים ועד 4 שנים ופסילה על תנאי. בעפ"ת (מחוזי נצרת) 39803-04-15 **עומר נ' מדינת ישראל** (20.9.15), סקר בת משפט המחוזי (כב' השופט דבור) שם בצורה מפורטת את מתחם העונש ההולם את העבירות המיוחסות למערער בכתב האישום ומציין את השיקולים והנסיבות המעצבים את מתחם

העונש באומרו:

"מסקירת הפסיקה לעיל, ועוד פסיקה רחבה ומגוונת לה נזקקתי בבואי להכריע בגורל הליך זה, עולה כי הוטלו עונשים של פסילה בפועל ומשך התקופה תלוי במגוון נתונים, כגון; עברו התעבורתי של אותו נאשם ספציפי ומשך התקופה בה היה ללא רישיון נהיגה תקף ועוד מנעד רחב של שיקולים."

בית המשפט המחוזי שם אישר עונש פסילה בפועל של שישה חודשים לנהג שנהג ברכב כשרישיונו פקע לפני חמש שנים וללא ביטוח.

22. בעפ"ת (מרכז) 11468-06-11 **גאנץ נ' מ"י**, בגדרו קבע בית המשפט המחוזי העונש הראוי בגין העבירה הנדונה נע בין 3 ל - 9 חודשי פסילה בפועל, הכל תלוי בנסיבות, מיהות העברין, עברו התעבורתי וכיו"צב). במקרה אחר עפ"ת (חי') 72826-06-20 **עלי ח'ליל נ' מדינת ישראל**, ציינתי: **"באשר לרכיב הפסילה בפועל, אכן בית משפט קמא קבע מתחם עונש הנע בין 3 חודשי פסילה בפועל ל- 24 חודשים בגין נהיגה ללא רישיון נהיגה וכן, ביחס לאי ציות להוראות שוטר; פסילה על תנאי. מתחם זה הינו ראוי בנסיבות העניין."**

24. המתחם שנקבע בידי בית המשפט קמא ברכיב הפסילה הינו ראוי ומאפשר לבית המשפט לשקול במסגרת המתחם מנעד שיקולים, החל מעברו התעבורתי של אותו נאשם ספציפי, משך התקופה בה היה ללא רישיון נהיגה, נסיבות אישיות, ועוד מגוון רב של שיקולים נוספים, אני סבור שלא נפלה טעות בקביעת המתחם.

25. לאחר ששקלתי את טיעוני הצדדים ובשים לב לנתוניו של המערער ולנסיבותיו הקונקרטיות, וכן לנוכח הפסיקה שהוצגה לעיוני ועקרון אחידות הענישה, סבורני שיש להתערב לקולא ברכיב הפסילה בפועל. כפי שצוין לעיל, מדובר במי שהודה במיוחס לו, **אין לו עבר תעבורתי**. זאת ועוד, עיון בפסיקה מעלה כי במקרים דומים, גם כאשר צורפו תיקים נוספים בגין עבירה זהה, נגזרו עונשים קלים- ברכיב הפסילה בפועל מהמקרה דנן.

במסקנתי לא התעלמתי מכך שעסקין בארבעה אירועים בהם ביצע המערער עבירות של רישיון נהיגה, עם זאת תקופת הפסילה בפועל שהוטלה על המערער הינה חמורה במידה המצדיקה התערבות של ערכאת הערעור, לטעמי לא ניתן משקל מספיק לעובדה כי המערער נעדר עבר תעבורתי.

26. בשקלול הנתונים הרלוונטיים, נסיבות המערער, תקופת הפקיעה, **העדר עברו התעבורתי בכלל, מספר האירועים בהן הורשע, אני מקבל את הערעור** במובן זה שתקופת הפסילה בפועל תועמד **על 10 חודשים** במקום 18 חודשים, ויתר רכיבי הענישה - יישארו על כנם.

ניתנה היום, ח' אב תש"פ, 29 יולי 2020, בהעדר הצדדים.